
Kailasadarshane Shankaravasavarnanam

——
कैलासदरुने शङ्करावासरुनम्

——
Document Information

Text title : Shankaravasavarnanam

File name : shankarAvAsavarNanam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | bhavAkhyah dviIyAMshah | adhyAyaH 22 | 2487||

Latest update : September 15, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

September 16, 2023

sanskritdocuments.org

కైలాసదర్శనే శంకరావాసవర్ణనమ్

॥ కైలాసదర్శనే హిమావన్పుత్రి నన్దికేశప్రోక్తం శంకరావాసవర్ణనమ్ ॥

(శివరహస్యాన్తర్గతే కైలాసదర్శనమ్ - ౧)

నన్దికేశః (ఉవాచ)

పశ్య ధన్యేన నేత్రేణ కైలాసం శంకరస్య హి ।

యత్రైకం వా శివాగారం తత్క్షేత్రం యోజనాయు(వృ)తమ్ ॥ ౨౨.౨౪॥

తత్రైవ వసతాం పుంసామప్య్యా(పి)కీటపిపీలికమ్ ।

ముక్తిరీశస్సాదేన పశ్యతాం పాపనాశనమ్ ॥ ౨౨.౨౫॥

అత్రానన్తశివాగారే మౌలీకుమ్భైకదర్శనాత్ ।

న జానే మహిమాం వక్తుం శివో జానాతి నేతరః ॥ ౨౨.౨౬॥

కైలాసం శంకరావాసం నానాద్రుమలతాయుతమ్ ।

రత్నపుష్కరిణీపుల్లసరోజకులసంకృలమ్ ॥ ౨౨.౨౭॥

నానావల్లివేష్టితోరువనస్పతిశతాయుతమ్ ।

నానాపక్షిరుతాపారవననిర్భరకన్ధ(స్థ)రమ్ ॥ ౨౨.౨౮॥

మృగేన్ద్రసిన్ధురేన్ద్రాదిచమరీమహిషార్షుతమ్ ।

(మృగేన్ద్రసిన్ధురేన్ద్రాదిచమరైరహిభిర్షుతమ్ ।)

కోకిలాకాహ(క)లీగానశుకశా(సా)రికసారస్యైః ॥ ౨౨.౨౯॥

కురరాక్రన్ధబహులం హంసనాదవినాదితమ్ ।

నగమౌలిగతోత్తుజ్గసాలతాలద్రుమాకులమ్ ॥ ౨౨.౩౦॥

సురమ్యబన్ధురామోదపుష్పకింజుల్కమారుతమ్ ।

పుష్పగుచ్ఛభ్రాలోలమారుతామలభూతలమ్ ॥ ౨౨.౩౧॥

తలశోభితపుష్పాఘఫలతారాయితోత్తమమ్ ।

ప్రభాతవాతపోతోద్యచ్ఛీతలాయితభూతలమ్ ॥ ౨౨.౩౨॥

ద్రోణిజాలమ్బినత్సే(సక్షౌ)ద్రరసాక్తససుధాజ్ఞమ్ ।

భ్రమద్భ్రమరఘుఙ్కారమధు(ధూ)కోద్ధామగన్ధినమ్ || ౨౨.౩౩||

కేతకీపుష్పసౌరభ్యసుగన్ధాయితదిక్తటమ్ |

కురవోద్ధామగన్ధోద్యచ్చస్తనానన్ధితాననమ్ || ౨౨.౩౪||

తిలకాయితదేవద్రుమౌలిస్థతిలకైర్యుతమ్ |

వాతపోతముఖాహారవల్మీకక్షితిపన్నగమ్ || ౨౨.౩౫||

కరటీకటధారార్దీకృతగన్ధితభూతలమ్ |

రోమన్ధఫన బిన్దూద్యన్తహిషీణాం గవాం తథా || ౨౨.౩౬||

ఊధోనిర్యత్పయఃపూరపఙ్కిలాయితభూతలమ్ |

తత్పఙ్కిపఙ్కిసంలగ్నవరైణఖురభూతలమ్ || ౨౨.౩౭||

ముస్తామ్రేడ(డా)నకోద్ధు(ద్ధృ)ష్టకోలదంష్ట్రోత్థితోపలమ్ |

గైరికాపీతహారీతరక్తమాఙ్గాష్ఠధాతుభిః || ౨౨.౩౮||

స్రవన్తం రీతిభిక్షైలం గజేన్ద్రమివ (గజేన్ద్ర ఇవ) చ త్రిధా |

ఉత్తుఙ్గశిఖరాపారశ్రృఙ్గైరుల్లిఖితామృరమ్ || ౨౨.౩౯||

--

స్కన్ధః -

దర్శయామాస నస్తీశో నగరాజాయతన్నగమ్ |

కైలాసం కలధౌతోద్యద్రమ్యకాన్తివిరాజితమ్ || ౨౨.౪౦||

ప్రాహ తం నన్దికేశోఽపి శిఖరీన్ద్ర శివాఙ్గాయా || ౨౨.౪౧||

--

నన్దికేశః (కైలాదిః) ఉవాచ

పశ్య శైలం మహాశైలం మహేశస్య దృశా తవ |

పశ్య పశ్యేదమతులం ప్రాకారం(ర)వరగోపురమ్ || ౨౨.౪౨||

నానాగోపురసౌధైశ్చ మదాలయమిదం తతమ్ |

వికేశస్యేదమతులం (అమ్పికేశాఖ్యమతులం)

గృహం శెమ్భార్షరాలయం (గృహేశం భో వరాలయమ్) || ౨౨.౪౩||

పష రత్నగిరిరాభితి రత్నకాన్తిశిలోచ్చయః |

తత్ర రత్నాగ్రశిఖరః ప్రాసాదోఽయం మహేశితుః || ౨౨.౪౪||

ఉద్యత్పతాకరుచిరో రత్నతోరణమణితః |

హరిన్మణిమయో భాతి సహస్రస్థమ్భమణ్డపః || ౨౨.౪౫||
 మధ్యేశైలం సదాభాతి హరమానసమోదభూః |
 కోటిలిక్ఖాలయానాఞ్చ శిఖరాణ్యపి పశ్య భోః || ౨౨.౪౬||
 దర్శనేనాపి పాపానాం ప్రలయోఽద్య భవిష్యతి |
 ఏష దక్షిణతో మేరోః ప్రాకారో మణికల్పితః || ౨౨.౪౭||
 చణ్డేశ్వరాలయం పశ్య రత్నసౌధవరాన్వితమ్ |
 చణ్డేశ్వరేశశిఖరం పశ్య తఞ్చ నమస్కరు || ౨౨.౪౮||
 లిక్ఖాయుతమహాసదృప్రోద్యత్కుమ్భైకభాసురమ్ |
 పశ్య శైలేశ్వరాపారగోపురాణాం తలాన్యపి || ౨౨.౪౯||
 సురత్నపద్మినీచేయం రత్నసోపానమణ్డపైః |
 పరితః పరివితా (పదవీనాం) చ రత్నకుణ్డలహల్లకైః || ౨౨.౫౦||
 మణిజైరరవిన్దోద్యత్పరాగరసరజ్ఞితా |
 కైలాసేశస్య శిఖరం పశ్య భూధరనాయక || ౨౨.౫౧||
 ఉద్యత్పతాకాలశరత్నగోపురభాసురమ్ |
 అత్ర స్వయం మహాదేవః సమ్పూజయతి సర్వదా || ౨౨.౫౨||
 తల్లిజం వరివస్యాతో (తల్లిజవరివస్యాతః) హర్షతో దేవనాయకః |
 ప్రదోషేషు విశేషేణ పశ్యన్పత్నోరుమణ్డపమ్ || ౨౨.౫౩||
 ఆభ్రంలిహైర్మహాకుమ్భైర్విశాలైర్మణిభాసురైః |
 సురమ్యరత్నవేదీభిః పరితః పరివేష్టితైః || ౨౨.౫౪||
 అత్ర దేవీం సమావేశ్య రత్నసీహ్మాసనే శివః |
 మణిరజ్జే సదా సాయం నృత్యత్యానన్దనిర్భరః || ౨౨.౫౫||
 మయా చ గణనాథేన స్కన్దేన గణపైర్వృతః |
 వేణుమద్దలమడ్డూత్థతాలకాహలనిఃస్వనైః || ౨౨.౫౬||
 సభాః పశ్యాత్రవితతా మణిమౌలిపతాకకాః |
 సహస్రస్థమ్భసంయుక్తాశ్చతుర్దిక్షు మనోహరాః || ౨౨.౫౭||
 సౌవర్ణీ రాజతీ చాపి చిత్పభాత్ర మహేశితుః |
 అన్యారత్నసభాచేయం రత్నాపారైకకాన్వయిక్ || ౨౨.౫౮||

సాయం నృత్యతి దేవేశో దేవ్యగ్రేత్ర (దేవ్యగ్రే చ) సభాసు చ |
రమ్యం సహస్రలింగానామిదమాలయముత్తమమ్ || ౨౨.౫౯||

ఉద్యద్దివాకరప్రఖ్యం కుమ్భజాలకితామ్బరమ్ |
పశ్యాత్త్ర దేవదేవస్య కోటిస్తమ్భారుమణుపమ్ || ౨౨.౬౦||

ధూపదీపమణిశ్యోతిరుద్రాక్రీడనముత్తమమ్ |
మౌలిజాలకమధ్యస్థమణికుమ్భోజ్జ్వలద్వృషమ్ || ౨౨.౬౧||

సురమ్యవాపికాచేయం సుధాకర్ణోలమాలినీ |
దేవగణ్ణాతలం పశ్య లింగాసాధోరుమణుపా || ౨౨.౬౨||

సుధాసాగరగా చైష గణ్ణా కైలాసమాలిగా |
పశ్చావక్రేశ్వరస్యాపి సభాం పశ్య మనోహరాం
(పశ్య సదృ మనోహరమ్) || ౨౨.౬౩||

రత్నకుమ్భమహాకాన్తి తిరస్కృతదివాకరమ్ |
తల్లిగపశ్చావక్రోత్థా నద్యః పశ్చాద్ద్య(త్ర) సుస్రువుః || ౨౨.౬౪||

శివగణ్ణా దేవగణ్ణా రత్నగణ్ణేతి విశ్రుతాః |
కైలాసగణ్ణా శైలేన్ద్ర మధుగణ్ణేతి చ క్రమాత్ || ౨౨.౬౫||

సర్వాస్తాస్తీరబద్ధోరుమణిసోపానమణుపాః |
పరితశ్శోభితాపారశివసౌధవిరాజితాః || ౨౨.౬౬||

లింగసదృమహాకుమ్భబిమ్భితోత్తుగ్గనీరకాః |
రత్నకర్కటమత్స్యేశ్చ పద్మహంసైకకోకకాః || ౨౨.౬౭||

నీలోత్పలామలమణిప్రాసాదోరత్నరణ్ణితః |
ఉద్యత్కుమ్భస్సదాభాతి దివ్యసిహ్మాసనశ్చితః (నోచితః) || ౨౨.౬౮||

రత్నేశ్వరాలయం పశ్య నవరత్నవిచిత్రితమ్ |
పశ్య బిల్వవనం శమ్భోర్నవారుణదలాన్వితమ్ || ౨౨.౬౯||

తన్మూలమణిలింగోద్యద్ధారారసవిజృమ్భితమ్ |
కల్పవాటీమిమాం పశ్య రత్నవేదిక(నవరత్నవి)చిత్రితామ్ || ౨౨.౭౦||

కన్దలలేశాలయం పశ్య శైలాత్ర సుమనోహరమ్ |
కుల్యాశ్చాద్ద్య(త్ర) ప్రపశ్యాత్త్ర(ద్య) మధుక్షీరఘృతస్రవాః || ౨౨.౭౧||

దేవీశ్వరాలయం పశ్య సదా దేవ్యాః ప్రియజ్కరమ్ |

తత్ర సాలవనం పశ్య పరిచ్ఛదఫలావృతమ్ || ౨౨.౨౨||

విలోకయ దృశా శైల పశ్చిమే గోపురం స్థితమ్ |
సహస్రతలసంయుక్తం గవాక్ష(క్షం)వృషభైర్యుతమ్ || ౨౨.౨౩||

రమ్యోత్పల్లమణిద్యోతి శిఖరాగ్రపతాకకమ్ |
ఉగ్రేశ్వరాలయం పశ్య చో(ఉ)గ్రపాతకనాశనమ్ || ౨౨.౨౪||

భృగ్గోసాధోఽయమతులో బాణస్యాత్ర గృహం మహత్ |
హరికేశాలయం పశ్య పశ్య స్కన్ధాలయం మహత్ || ౨౨.౨౫||

అమ్మికేశస్య శిఖరం పశ్య ప్రణతిగో నగ |
నవరత్నమహాశైలాన్పశ్య సాధోత్తమైర్వృతాన్ || ౨౨.౨౬||

ఉత్తమేశమహాధామ పశ్యాత్ర సుమనోహరమ్ |
గర్భేశగర్భభవనం పశ్య కుమ్భైకభాతతమ్ || ౨౨.౨౭||

మణ్ణపం దశసాహస్రస్తమ్భకుమ్భవిరాజితమ్ |
కైలాసనలినీ చేయం రత్నపుల్లామ్బుజావృతా || ౨౨.౨౮||

తన్మధ్యసాధమధ్యస్థమణిమణ్ణం ప్రపశ్య భో (భోః) |
కులిశేశాలయం పశ్య పాపాద్రికులిశం హి తత్ || ౨౨.౨౯||

కులశైల(లం)ప్రపశ్యాద్య చన్ద్రకాన్తశిలాతలమ్ |
సహస్రయోజనాయామం తత్ర చన్ద్రేశ్వరాలయమ్ || ౨౨.౩౦||

కులాచలమహాసాధాన్పపశ్య నగసత్తమ |
అయుతం లింగనదనం మదనాన్తకరప్రియమ్ || ౨౨.౩౧||

ఆలోకయ మహాశైల శైలేశస్య వరాలయమ్ |
క్షీరోదవాపికా చేయం రత్నసోపానమణ్ణపా || ౨౨.౩౨||

క్షీరేశ్వరాలయం తీరే తస్యాః పశ్య మనోహరమ్ |
మయూరేశస్య సద్వైతద్వనగర్భే విలోకయ || ౨౨.౩౩||

రిటిరాస్తేఽత్ర సాధే తు చా(అ)జ్ఞాయా శూలినో నగ |
పూర్వతోఽహం దక్షిణతశ్చక్షో భృగ్గో రిటిస్తథా || ౨౨.౩౪||

పశ్చాదథోత్తరే శైల చన్ద్రచూడస్య శాసనాత్ |
పాలయామో గణౌఘైశ్చ సదా శూలవరాయుధైః || ౨౨.౩౫||

ఏతల్లిజ్జకులం త్వపారమణిజైస్సాన్ధైశ్చ సద్గోపురైః
రమ్యాత్తుజ్జనిఖాతసాగరమహాప్రాకారభూభృద్గణైః ।
పుల్లాజ్జైస్సరసిగణైస్సుమవనైః క్లర్త్వోద్వయై భూధరో(ర)
విశ్వేశన విచిత్రచిత్రమనసా సమృశ్య శైలోత్తమ ॥ ౨౨.౮౬ ॥

తారారాజవిరాజతోరుశిరసో వాసో హ్యయం శైలరాట్
రాజద్రాజతకాన్తిసారనివహాశ్చ్యివిప్రరాజాధికః ।
రాజల్లిజ్జగణై రరాజ భవనే విశ్వేశ్వరస్యాజ్జయాయా
రాజద్రాజసఖస్య రాజతి పరం శైలాధిరాజేక్షయా(య) ॥ ౨౨.౮౭ ॥

॥ ఇతి శివరహస్యాన్తర్గతే భవాఖ్యే కైలాసదర్శనే హిమావన్పుతి నన్దికేశప్రోక్తం
శంకరావాసవర్ణనమ్ ॥

- ॥ శ్రీశివరహస్యమ్ । భవాఖ్యః ద్వితీయాంశః । అధ్యాయః ౨౨ । ౨౪-౮౭ ॥

- .. shrIshivarahasyam . bhavAkhyAH dviTyAMshaH . adhyAyaH 22 . 24-87..

Notes

Upon being instructed by Śiva శివః, Nandikeśa నన్దికేశ (a.k.a Śailādi (శైలాది) initiates a guided tour of Kailāśadarshana కైలాసదర్శన for Himāvan హిమావన్, whereby He begins with the description of the magnificent zones that are abode to Śaṅkara శంకర and Devī దేవీ at Kailāsa కైలాస.

Proofread by Ruma Dewan

—
Kailasadarshane Shankaravasavarnanam
pdf was typeset on September 16, 2023
—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

